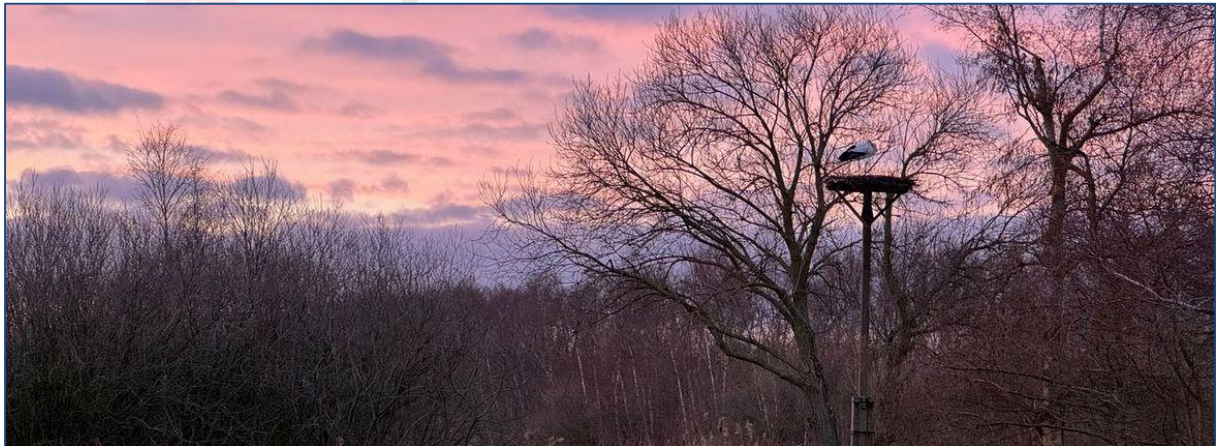

Lange aanloop

8 maart t/m 11 april

Beleef de Lente

Een nieuwe ooievaarslente	8 maart
Vreemde vrouwen	11 maart
Takken vlechten is een kunst	14 maart
Relatiegedoe	16 maart
Wanneer	21 maart
Woningnood	23 maart
Prille liefde	26 maart
Geland	28 maart
Paaseieren	30 maart
De hormonen gieren door het lijf	2 april
Geen ooievaar gelijk	4 april
Geschaakt	6 april
Jaloers op ringen	9 april
Nu het langverwachte ei er is ...	11 april

Een nieuwe ooievaarslente

8 maart, Titia Bijwaard

In 2023 konden de volgers van Beleef de Lente voor het eerst kennismaken met deze ooievaars in de Rottige Meente (Friesland) . Een ervaren paar, al negen jaar samen op dit nest. Er zijn twee gezonde jongen geringd en uitgevlogen. Hoe zou het ze zijn vergaan?

Een Nieuwe lente voor Pa en Ma ooievaar 24 februari 2024 (foto Albert Westerhuis)

Terug op het nest?

Hopelijk verblijven deze twee 'kuuks' nu met alle andere Nederlandse jongen in het zonnige zuiden. Na het plotselinge uitvliegen zijn er geen terugmeldingen van hun ringnummers ontvangen. Maar bij dit nest zijn we wel gewend dat er af en toe nog een jong van een eerder seizoen bij de ouders op bezoek komt. Dus wie weet...

Pa en Ma hebben we na het vertrek van de jongen in de nazomer niet veel meer gezien. In de herfst landde er soms nog een vreemde ooievaar op het nest, of een koppel nijlganzen, maar verder bleef het leeg tot februari. Toen zijn Pa en Ma allebei weer veilig teruggekeerd. Toch is dat nog geen garantie op een succesvol tiende broedseizoen van dit paar. Ma laat zich maar weinig zien en er lijkt een Ma2 zich hier te willen nestelen. Hoe dat zit? Team ooievaar van Beleef de Lente zal ook dit voorjaar alle ontwikkelingen in blogs (Arda, Caroline, Titia, Wim) , filmpjes (Jan-Willem) en de chat (moderator, Albert) graag voor jullie volgen en toelichten!

Nazomer, herfst en winter

Onderstaande video geeft een overzicht van wat er op en rond het ooievaarsnest te zien was toen het Beleef de Lente seizoen was afgesloten. De uitgevlogen jongen van de Rottige Meente verzamelden zich voor de trek. De oudervogels konden toen weer wat uitrusten en op krachten komen voor de winter. Ook al zijn de jongen weg, er blijven gelukkig nog groepen oudere ooievaars in ons land te zien die hier overwinteren. In januari heeft STORK de jaarlijkse wintertelling georganiseerd. Daar zal Wim van Nee in een volgend blog meer over vertellen.

terug

Vreemde vrouwen

11 maart, Titia Bijwaard

Op dit ooievaarsnest heeft, sinds hier voor het eerst werd gebroed in 2013, slechts één vrouw de lakens uitgedeeld: Ma! Ook nu was ze als eerste terug en met Pa erbij leek alles klaar voor hun tiende broedseizoen samen. Toch zien we Pa nu met een Vreemde Vrouw. Nummer 2 zelfs al. Hoe zit dat?

VV2 op dak 08-03-2024 (foto Titia Bijwaard)

Wat is er toch met Ma?

Ma is links zwartgeringd. Op 7 februari 2024 landde ze op het nest en is ze een nacht of vijf gebleven. Daarna zagen we haar pas weer toen Pa terugkwam, op 23 februari 2024. Maar ze bleef steeds kort en liet Pa ook 's nachts alleen. De laatste week van februari was ze er elke dag wel even, soms een paar keer. Dan vloog ze weer weg. Het leek of ze Pa wilde meelokken naar een ander nest. Hij vloog ook een paar keer achter haar aan, maar keerde zonder Ma terug, nesttrouw als hij is.

Een andere Friese dame

Op 1 maart landde er een rechts zwartgeringde ooievaar bij Pa op het nest. Uit haar ringnummer bleek dat ze in 2014 als nestjong is geringd in Eernewoude. Zij is een wat drukker type, liep steeds

rondjes op het nest. Pa paarde wel met haar, maar verjoeg deze eerste Vreemde Vrouw (VV1) ook weer drastisch. Zie de video hieronder. Ze liet zich niet van de wijs brengen en verkende alvast onze tuin. Maar Pa was nog niet zover. Ze mocht ook niet blijven slapen. In de vroege ochtend van 2 maart moest hij haar nog een paar keer van het nest af duwen. Toen snapte ze het en hebben we VV1 niet meer terug gezien. Daarna verscheen Ma nog even, maar die vreugde was voor Pa van korte duur. Ze vlogen samen weg, maar hij bracht de nacht toch weer alleen door. Sindsdien hebben we Ma niet meer op het nest gezien.

Het vervolg van de soap

Op 5 maart diende Vreemde Vrouw 2 zich aan. Zij is ongeringd, dus we weten niets van haar voorgeschiedenis. VV2 is wel herkenbaar omdat ze mank loopt. Ook op het nest is goed te zien dat ze haar linkerpoot zoveel mogelijk ontziet. Het lijkt alsof ze er pijn aan heeft, maar gelukkig kan ze zich er wel mee redden. Zij gedraagt zich veel bescheidener. Toch wordt ook zij regelmatig door Pa verjaagd. Maar in de nacht van 7 op 8 maart mocht ze blijven slapen en sindsdien gaat het elke dag een beetje beter tussen deze twee.

En nu?

Het is Ma die dit gaat beslissen. De vorige twee broedseizoenen heeft Ma ook zo'n 'fase' gehad dat ze een tijdje van dit nest wegbleef. Toen zagen we dat als Ma zich weer meldt op het nest, een andere vrouw zonder pardon het veld moet ruimen. Pa kiest altijd voor Ma, want met haar heeft hij bewezen broedsucces. Ze hebben samen immers al 16 jongen laten uitvliegen!

Als Pa haar niet wil volgen naar een ander nest, is dat broedsucces voor Ma misschien ook een reden om terug te keren naar ons nest. Of gaat ze dit jaar toch voor een nieuw avontuur....?

terug

Takken vlechten is een kunst

14 maart, Arda van der Lee

De laatste ooievaars zijn wel terug na de winter. De nesten zijn bezet, vaak door één of twee vaste bewoners. Ze klepperen, paren, verdedigen hun plek en maken het nest klaar

voor de eieren. Jonge ooievaars, vaak nog niet in het gelukkige bezit van een nest, zijn druk op zoek naar een mooie plek.

foto Arda van der Lee

Eerst proberen ze een bestaand nest te veroveren. Spotten ze een leeg nest, dan landen ze snel en pikken wat aan het nestmateriaal alsof ze er thuishoren. Maar helaas voor hen, binnen de kortste keren komen de rechtmatige eigenaren met een duikvlucht naar beneden en de vreemde vogel moet wijken. Soms vliegt hij of zij in de dagen erna nog een verkennend rondje, maar behalve tot veel geklepper bij de eigenaren leidt dit tot niets.

Bouwen bovenin een boom

Er zit niets anders op dan zelf een nest te bouwen. Vaak wordt daarvoor een hoge, gesnoeide (gekandelaberde) boom gekozen. Bovenin, in een vork van een paar takken, wordt een tak gelegd. En nog en nog een, net zolang totdat er een basis van een nest is ontstaan. De takken worden door de oudervogels in de buurt op de grond gezocht, naar boven gevlogen en vervolgens tussen de andere takken gestoken. Het is een wonder dat ze een redelijk stevig nest weten te bouwen met die lange snavels. Het nest op de foto boven dit verhaal is binnen een week gebouwd!

Samen tutten

Soms proberen beide vogels samen een tak in het nest te steken. Als het mensen waren zou je ze horen zeggen: "die tak kan wel hier, nee joh, hier is beter, laat mij nou even proberen, geef nou aan mij, ik kan dat handiger." Zo tutten ze wat aan.

Rommeltje

En door dat getut gaat het soms ook mis, steekt er tak uit, hangt naar beneden of valt op de grond. Het lijkt een rommeltje, maar langzamer zeker ontstaat er toch een stevig bouwsel, een mooie basis.

Ik zelf heb het geluk ook een bewoond nest in de tuin te hebben, niet in een boom, maar heel klassiek op een paal. Daarom zal ik de beelden van 'mijn' nest soms gebruiken bij mijn blog.

foto Arda van der Lee

terug

foto Wim van Nee

Relatiegedoe

16 maart, Wim van Nee

Beleef de Lente 2024 is ook voor de ooievaar begonnen. En hoe! Met een vliegende start worden we gelijk meegezogen in de soap, die zich afspeelt op het nest in Nijetrijne.

Verrassend

Ieder seizoen is weer verrassend. We weten immers niet wat het ons gaat brengen, dus dat gaan we samen per dag volgen. Jullie kunnen weer drie weblogs per week verwachten, waarin we de gebeurtenissen op het nest toelichten.

Europa

We kijken er ook met een ruimere blik naar. Terug of verder in de tijd. Of over de grens. De ooievaar is zeker een Nederlandse vogel, maar toch vooral een Europese vogel. Een klein randje Noord-Afrika en een stukje Zuidwest-Azië maken het broedgebied compleet.

Heen en terug

Het gebied waar ooievaars worden gezien, wordt in de wintertijd groter. Trekkende ooievaars uit ons land verleggen hun terrein naar het zuiden van Europa of West-Afrika. Oostelijk trekkende ooievaars kunnen via de Bosporus zelfs het zuiden van Afrika bereiken. Over de trek is ook veel te vertellen. Hoe weten de ooievaars waar ze heen moeten en hoe vinden ze hun route? En waarom gaat de één veel verder dan de ander of gaan sommige ooievaars zelfs helemaal niet weg?

Elburg, 9 maart 2024, foto Wim van Nee

Allemaal hartstikke interessante vragen, waar we het in de weblogs ook over gaan hebben.

Maar ons eerste ankerpunt ligt in Nijetrijne. Relatiegedoe tussen ooievaars leidt tot hardhandig optreden van pa. Het hoort er allemaal bij. Uiteindelijk gaat de rust wel weerkeren.

Een mooi seizoen toegewenst!

terug

Prille liefde

21 maart, Titia Bijwaard

Zou het dan toch zo zijn? Is het deze ooievaarsjongedame gelukt om het hart van Pa te veroveren en de herinnering aan Ma te laten verbleken? Wordt deze lieflijke 'Vreemde Vrouw 2' de nieuwe 'Ma 2' ?

Pa en VV2 zijn al een setje op het nest (8 maart 2024, foto Titia Bijwaard)

Samenwonen

Pa heeft VV2 na wat aarzeling nu toch echt toegelaten op het nest. En ze mag zelfs meebeslissen over de inrichting. In de video onderaan is te zien hoe ze de eerste dagen samen via de nestbouw naar elkaar toe groeien. Pa doet zijn uiterste best om

stevige buigzame takken te verzamelen. Dat lukt niet echt, maar hij weet het nest en VV2 wel met verve te verdedigen. En een veilige haven bieden aan je kroost is ook belangrijk.

Dit jaar hadden we het nest na de winter bewust niet leeggehaald. Er leek geen water op te blijven staan, dus hopelijk is bij een nat voorjaar de afwatering nog goed genoeg om onderkoeling bij de jongen te voorkomen. Door op het al aanwezige nestmateriaal verder te bouwen kunnen de ooievaars sneller de hoogte in. Dan lijkt het misschien meer op een natuurlijk boomnest zoals we die om ons heen steeds meer zien.

En dan ook een echtpaar ?

Voor Ma is het blijkbaar niet aantrekkelijk genoeg om op haar vertrouwde nest terug te komen. Komende week blijft het nog even spannend. De warme stromingen van de afgelopen dagen brengen veel trekvogels uit het verre zuiden mee naar Nederland. Daar zitten ook ervaren ooievaars bij die alsnog hun nest gaan opeisen. Misschien wordt Ma dan van haar nieuwe nest verjaagd en komt ze toch terug bij Pa. Dus pas als VV2 eieren legt en samen met Pa gaat broeden kan ze de eretitel 'Ma 2' krijgen. Want na al haar inspanningen heeft ze die dan wel verdiend!

terug

Woningnood

23 maart, Arda van der Lee

Zou er sprake zijn van 'woningnood' onder de ooievaars in Nijetrijne, waardoor er regelmatig vreemde ooievaars op 'ons' nest landen? Of is dit nest gewoon super aantrekkelijk? Zien zij iets in dit nest wat wij niet zien? Of is het een soort luiheid, lekker makkelijk: een kant-en-klaar nest kraken?

Op veel plekken in het land zijn de meest gewilde ooievaarsnesten nu allemaal bezet. De vaste bewoners waren al vroeg terug -of zijn zelfs helemaal niet weggeweest- en claimen hun vertrouwde nest. Waag het niet om in de buurt te komen!

Vechten om een nest

De eigenaren houden, waar ze ook maar in de buurt zijn, met een schuin oog hun nest in de gaten. En komen direct in volle vaart aanvliegen als een vreemde in de buurt durft te komen. Dat zie je mooi in het [clipje 'de spanning stijgt'](#).

Maar soms zijn ze te laat en is de indringer geland op het nest. Als deze heel brutaal is, kan er soms stevig gevochten worden om wie het nest de komende zomer mag bewonen. Dat kan tot bloedens toe gaan. Hopelijk gaat dat hier niet gebeuren.

Woningnood

Ook bij mij in Ankeveen zijn er veel meer ooievaars dan nesten in het dorp. Dus zijn er allerlei schermutselingen en wordt er druk gebouwd aan nieuwe nesten in hoge bomen. Aan de andere kant zijn er hier vreemd genoeg ook nesten die niet bewoond worden. Die blijven jaar na jaar leeg en niemand weet waarom. Of een nest wordt na één of twee jaar afgedankt. Blijkbaar bevat het plekje ze niet. Vervolgens wordt er soms op 100m afstand een nest in een boom gebouwd. Rara.

boomnest foto Wim van Nee

[terug](#)

Wanneer?

26 maart, Arda van der Lee

Het 1e kievitseï is altijd landelijk nieuws, het was en is een eer om het te vinden. Vroeger bracht je het naar de koningin, maar dat is verleden tijd. Het eerste ei bij de ooievaars is geen landelijk nieuws, maar toch wordt ook daar met spanning op gewacht.

nest van kievit

We zullen door de webcam op de minuut nauwkeurig kunnen volgen wanneer het eerste ei wordt gelegd. De ervaring van de afgelopen jaren leert, dat de meeste vrouwtjes hun eieren laat op de avond, heel vroeg in de morgen leggen. Zou VV2 ook rond die tijd leggen? Ik ben benieuwd.

Benieuwd

Op nesten waar geen camera op gericht staat, is het maar gokken wanneer het eerste ei gelegd wordt. Zoals we ook bij VV2 zien, wordt er al veel proef gezeten, voordat er in de verste verte ook maar een ei te bekennen is. Ook bij mij op het nest wordt veel, heel veel gezeten. Dan denk ik: er wordt vast al gebroed. Maar dan plotseling stáán ze allebei, in de snijdend koude wind. Dat doe je als zorgzame ouder toch niet als er kostbare eieren in het nest liggen? Dus ja, ik ben heel benieuwd of en wanneer het eerste ei er is.

Vulling

Voorafgaand aan de eileg wordt er driftig aan het nest gebouwd. We zien dat er vooral ook veel vulling voor de nestkom wordt aangevoerd. Gras, riet, mos en bij sommige nesten soms plastic. Fijn als er niet teveel kluiten met aarde en modder wordt gebracht, want dan kan de nestkom bij veel regen in een modderpoel of vijver veranderen. Nee, graag zachte vulling dat goed om de eieren geschikt kan worden. Paaseieren liggen toch ook vaak in een mandje met mooi, droog stro?

terug

Geland

28 maart, Titia Bijwaard

Wat een drukte was het deze start van het seizoen rondom ons ooievaarsnest! Pa, zijn concurrenten en zijn vrouwen vlogen af en aan. Sinds een paar dagen is de rust weergekeerd. Pa en VV2 verkeren nog steeds in hogere sferen, maar zijn inmiddels wel 'geland' op het nest.

Pa en VV2 bij zonsondergang (27 maart 2024, foto Titia Bijwaard)

Vliegbewegingen

Op de camera van Beleef de Lente flitsen de vliegensvlugge acties voorbij. In onderstaande video is te zien hoe al die vliegbewegingen rond het nest er van een afstandje en van onderaf uit zien. Zwiarend en zwevend vliegen de ooievaars gracieus door het luchtruim. Dit klinkt misschien wat te dichtertlijk, maar ik blijf het indrukwekkend vinden hoe zulke grote vogels zo sierlijk en behendig kunnen vliegen. En toch ook op hoge snelheid en doelgericht. Prachtig om te zien!

Als later in het voorjaar de temperaturen gaan oplopen zullen ze ook weer thermiekend de hoogte in gaan om zich vervolgens bijna zonder vleugelslag te laten afglijden terug naar de aarde. Hopelijk kunnen we daar dan ook mooie beelden van laten zien.

Thuiskomen

Pa en VV2 komen nu eerst tot rust en nader tot elkaar. Er wordt heel veel gepaard. De voortplanting wordt nu het belangrijkste doel. Ze hoeven het nest nauwelijks meer te verdedigen, alleen nog te verfraaien. Na het tweede ei liggen beide ouders om en om, het klokje rond, te broeden. VV2 is er aan toe om Ma2 te worden. Voor de eieren ligt er een gespreid bedje klaar. Het aftellen is begonnen.

terug

foto Wim van Nee

Paaseieren?

30 maart, Wim van Nee

Het voorjaar is voluit begonnen. De rietganzen zijn vertrokken en 's morgens vroeg trakteren de vogels ons op een prachtig voorjaarsconcert. Je hoort overal het eenvoudige zomerse liedje van de tjiftjaf en 's avonds klinkt het genoeglijke knorren van de bruine kikkers.

Tjiftjaf, foto Wim van Nee

Warm welkom?

Ooievaars zijn terug uit de overwinteringsgebieden. Het meest ervaren zijn zij die de reis al vaker hebben ondernomen. Feilloos zijn ze teruggekeerd op hun bekende nest. Indringers worden vakkundig verjaagd. Voor de jongere ooievaars is het spannender. Ze moeten voor het eerst op zoek naar een eigen nestplek.

Toch is niet iedereen blij met de terugkeer. Ooievaars zijn nu eenmaal cultuurvolgers. Ze zoeken de nabijheid van menselijke activiteiten op en bouwen soms nesten op plekken die niet heel handig zijn. Tenminste, vanuit menselijke optiek. Voor de ooievaars is het alleen maar praktisch, zo'n platte schoorsteen of spoorwegportaal.

Nijetrijne

Een verandering op een nest is zo gebeurd, een andere partner is zo geregeld. Als je niet op de ringen let, dan heb je het misschien niet eens in de gaten. Het nest blijft de belangrijkste verbindende schakel in een ooievaarshuwelijk en ooievaars wisselen vaak gemakkelijker van partner dan van nest. Op het nest is weer genoeg te beleven. Er wordt af en aan gevlogen met bouw materiaal, er wordt geklepperd en gepaard. Het gedoe met andere ooievaars is iets op de achtergrond geraakt. Op meerdere plekken in het land zijn de eieren gelegd en wordt gebroed. De broedtijd is echt begonnen, alleen nog even niet in Nijetrijne. Dat kan te maken hebben met het nieuwe vrouwtje. Maar wie weet: Paaseieren? Of worden het eigenlijk toch ma's eieren?

Winter

In de winter waren er ook ooievaars in ons land. De Wintertelling heeft weer mooie informatie opgeleverd.

Voor het vijfde jaar op rij ligt het aantal getelde overwinterende ooievaars rond de 1000. Er wordt wel gezegd, dat er in de winter steeds meer ooievaars in Nederland zouden blijven, maar dat is dus niet het geval. Het stabiliseert, terwijl het aantal broedparen de afgelopen vijf jaar juist wel is toegenomen. En dat levert de mooie conclusie op, dat er steeds meer ooievaars op trek gaan.

Wil je meer lezen over de Wintertelling, ga dan naar de website van Stork, www.ooievaars.eu terug

foto Wim van Nee

De hormonen gieren door het lijf

2 april, Arda van der Lee

Het leggen van eieren is een bijzonder gebeuren, dat zeer nauw luistert. Hormonen spelen hierbij een belangrijke rol, ze 'gieren' nu door het lijf van onze ouders in spe.

“Waarom wordt het eerste ei op het ene nest veel eerder gelegd dan op een ander nest?” En “kan het vrouwtje het ei ophouden?” Zomaar een paar vragen van de kijkers over het leggen van de eieren. Hieronder probeer ik wat antwoorden te geven.

Hormonen

Net als bij zoogdieren, dus ook bij de mens, wordt de voortplanting bij vogels geregeld door hormonen. Soms gieren de hormonen door het lijf en dan weer niet. Zo zitten de hormonen die bij vogels de eileg en het broeden regelen, niet het hele jaar in het bloed. De eierstok is daardoor het grootste deel van het jaar 'in rust' en klein. Reuze handig, want hoe lichter je bent, hoe beter je kunt vliegen.

In de stemming

Als de dagen gaan lengen komen veel vogels in de stemming om te gaan broeden. Meer licht in het oog zorgt via de hersenen dat er hormonen worden gemaakt. Bij de vrouwtjes gaat daardoor de eierstok groeien en bij de mannetjes de testikels. Klaar voor het broedseizoen en dan is het wel handig als je ook een partner hebt.

Piek

Het vinden van een partner ging dit jaar bij de ooievaars van Beleef de Lente niet zonder slag of stoot. Een vreemde vrouw op het nest, wennen aan elkaar, paren en samen bouwen aan het nest. Pas als dat allemaal is gelukt, komt er bij het vrouwtje een hormoonpiek in het bloed. Dan pas komt de eileg op gang. Die hormonen stimuleren het vrijkomen van de eicellen (iets anders dan eieren!), de aanmaak van kalk (voor de schaal) en spiersamentrekkingen in de eileider om de zich ontwikkelende eieren uiteindelijk richting uitgang te transporteren. Bij het 'nieuwe' stel in Friesland

gebeurt dit dus duidelijk wat later dan bij oude, vertrouwde stellen die niet aan elkaar hoeven te wennen.

Daarom wordt er op sommige nesten al een week hard gebroed, terwijl wij nog steeds op het 1e ei wachten.

Hoge nood

Dan de vraag of het vrouwtje een ei kan ophouden? Van kippen is wel bekend dat ze uren hun ei kunnen ophouden totdat ze het ideale plekje hebben gevonden om hun ei te leggen. Maar uiteindelijk wordt de nood zo hoog, dat het ei niet meer tegen te houden is. Dat ophouden van het ei zou dus bij andere vogelsoorten ook best kunnen. Heb je als vrouwtje bijv. wel een prima nest, maar is er veel onrust in de buurt, dan zou je nog kunnen wachten met het leggen van dat kostbare ei. Is dat misschien de reden waarom veel ooievaarsvrouwtjes midden in de nacht leggen, als het rustig en stil is?

Laag na laag

De ontwikkeling van het ei is een ingewikkeld proces met veel opeenvolgende stapjes, waarbij allerlei lagen en vliezen worden toegevoegd, met als laatste de kalkschaal. Ook weer onder invloed van allerlei hormonen. Vanaf het moment dat de zaadcel de eicel heeft bevrucht duurt het bij ooievaars ongeveer twee dagen tot het ei helemaal klaar is om gelegd te worden. Bij allerlei (kleinere) vogels duurt het vaak maar 24 uur; zij leggen elke dag een ei.

Het begint met de paring

terug

Geen ooievaar gelijk

4 april, Titia Bijwaard

Er landt een ooievaar op het nest. En even later nog één. Zomaar een man en een vrouw? Of Pa en Ma? Want dan zijn het bekenden. Door Beleef de Lente gaan we vogels van elkaar onderscheiden. Het worden individuen en we leven met ze mee. We herkennen in de vogels misschien ook iets van onszelf.

Ooievaarspad gemaaid voor Pa en Ma2 (2 april 2024, foto Titia Bijwaard)

Vreemd of vertrouwd

Het boeiende filmpje '[Volhouder](#)' wat Jan-Willem heeft gemaakt over een plunderende ooievaar op het nest is een voorbeeld van die herkenning. Hoe kan het dat je bijna direct denkt: "dat is niet pluis"? Zelfs al voordat je hebt kunnen checken of er een ring om een poot zit. Het is het gedrag van de indringer op het nest. We kijken naar een variant van 'opsporing verzocht', want daar leer je ook de verdachte vreemdeling onderscheiden van degene die ergens thuishoort.

Wie is wie

Aan de zelfverzekerde manier van landen op het nest herken je Pa. Hij komt thuis. Dat zie je al bij de eerste landing na de winterperiode. En het is voor hem meteen duidelijk wat er wel of niet klopt rondom het nest. Maar het is meer dan alleen de vertrouwde omgeving. Doordat hij nu een nieuwe partner moest toelaten, valt nog beter op hoe verschillend van karakter elke ooievaar is. Het moet klikken en vervolgens moet je samen werken aan de onderlinge relatie. Want je kroost een goede thuisbasis bieden en als verstandige ooievaars laten uitvliegen gaat niet vanzelf.

In onderstaande video is goed te zien dat Ma2 (!) zich nog wat onzeker voelt zonder Pa. Maar het is duidelijk wel al echt haar nest. En ze raakt gelukkig, na wat extra inspectierondjes, ook steeds meer gewend aan onze aanwezigheid. Door geduldig te observeren leren mens en ooievaar elkaar zo steeds beter (her)kennen, en vertrouwen!

terug

foto Wim van Nee

Geschaakt

6 april, Wim van Nee

Ons geduld wordt op de proef gesteld. Het is al 6 april en er zijn nog geen eieren. Vorig jaar rond deze tijd werd er al anderhalve week gebroed. Maar het is gelukkig nog niet te laat in het seizoen.

We hebben nog even de tijd om te kijken op andere nesten.

Op tweede paasdag stond ik bij een Drents nest. Er liggen al eieren in het nest en een ongeringd vrouwtje broedt er trouw op. Het mannetje is ook trouw. Hij vliegt af en aan met nestmateriaal en neemt regelmatig het broeden even over.

Geschaakt ...

Er is iets vreemds aan de hand. Ik zie dat het vrouwtje staat en het mannetje staat ernaast, maar het ziet er niet echt vriendschappelijk uit. Ze is een beetje aan het schouderduwen met het mannetje. Als ik beter kijk, zie ik dat het niet het goede mannetje is. Deze heeft een ring aan de linker poot, terwijl het eigen mannetje rechts geringd is. Wat gebeurt hier? De twee zijn niet echt aan het vechten, maar het vrouwtje weert het vreemde mannetje wel af. Wat wil dit mannetje? Wil hij haar schaken? Het komt wel voor bij ooievaars, dat een indringer de boel overneemt en gewoon helpt bij het uitbroeden van de eieren van een ander. Maar ik heb het goede mannetje vanmorgen nog op het nest gezien.

Dan gebeurt er ineens iets. Kijk eerst naar het filmpje onderaan deze weblog, lees dan verder.

... of toch niet

Dat is pittig. Het eigen mannetje heeft de schaakpartij gezien en bedenkt zich geen moment. In een soort kamikaze-actie duikt hij op het nest. Dan ontstaat er een enorme knoop van poten, nekken en vleugels en binnen de kortste keren knikkeren er twee van de drie ooievaars van het nest af. Eentje eist de overwinning op. Maar kijk eens goed wie dat is ... Het is de indringer ...

Of de eieren het allemaal overleefd hebben, weet ik niet. Toch kan ik jullie geruststellen. Binnen enkele minuten neemt het goede mannetje het nest weer over. Hij moet nog wel een aanval pareren, maar dat gaat goed. Als een soort van overwinningsgebaar gooit hij wat rommel uit het nest. Het vrouwtje kan terugkeren.

Pfff ...

Saharazand boven het nest in Ankeveen, foto Arda van der Lee

Jaloers op ringen

9 april, Arda van der Lee

Ons wordt wel eens gevraagd waarom ooievaars geringd worden. De afgelopen weken hebben daar hopelijk deels al antwoord op gegeven. Door het ringen worden ooievaars individueel herkenbaar, waardoor het mogelijk is ze te volgen. Onmisbaar voor onderzoek.

Eén van de jongen in Ankeveen krijgt een ring

Op het filmpje 'geschaakt' van Wim zijn 2 van de 3 spelers geringd. Alleen daardoor bleek dat de uiteindelijke winnaar de vaste bewoner was. Ook op het nest van BdL is de man geringd. En droeg het vrouwtje van de afgelopen jaren ook een ring. Daarom weten we nu dat er een nieuwe, namelijk ongeringde vrouw haar intrek heeft genomen.

Handig

Ringen zijn dus erg handig. Ze zijn onmisbaar voor onderzoek naar het sociale gedrag van ooievaars: Welke partner wordt gekozen? Hoe nestrouw en hoe partnerrouw zijn ooievaars? Hoe verdraagzaam zijn ze tegenover soortgenoten?

In de buurt

Het individueel herkennen van de vogels laat bijvoorbeeld ook zien dat veel ooievaars terugkomen naar de regio waar ze uit het ei zijn gekropen. Niet naar hetzelfde nest, dan zouden ze immers hun eigen ouders moeten verjagen. Maar wel in de buurt. Misschien is daar wel plek voor een nieuw, extra nest.

Jaloers

De ooievaars op 'mijn' nest dragen geen ring, hebben geen afwijkende veer of iets anders waaraan ik ze kan herkennen. Wie is de man, wie is de vrouw? Dat blijft gissen, behalve als ze paren. Ik bekijk het door de kijker, maar kan echt geen duidelijk verschil zien tussen de twee. Vijf minuten later weet ik al niet meer wie wie is. Laat staan dat ik ze herken als ik ergens in de buurt een ooievaar door het weiland zie stappen. Dan ben ik zoook jaloers op nesteigenaren waar de ouders een ring hebben.

Ring voor een ooievaar

terug

Nu het langverwachte ei er is...

11 april, Titia Bijwaard

...beginnen de zorgen! De slechtvalk, grote Canadese gans en zeearend hebben laten zien dat het niet vanzelfsprekend is dat een zorgvuldig gelegd ei ook gaat uitkomen. Er zijn vaak kapers op de kust, het ei kan stuk gaan. Of er zijn andere omstandigheden die het ei of zelfs het gehele nest bedreigen.

Omgewaaid buurnest met slachtoffer (5 juli 2023) en het nieuwe nest: zie verslag onder 'Helaas ook hier'

Zoals een storm

Eind maart had een hevige storm in Spanje ernstige gevolgen voor een populair ooievaarsnest waar een [webcam van SEO/BirdLife](#) op gericht staat. Te zien is hoe sterke windstoten het nest en de ooievaar optillen terwijl deze de eieren uitbroedt. In het [vervolgfilmpje](#) is zelfs te zien hoe daarna één van de eieren uit het nest rolt omdat de beschermende takkenrand is weggewaaid.

Helaas ook hier

Vorig jaar heeft zich bij een ander ooievaarsnest in de Rottige Meente een vergelijkbaar stormdrama afgespeeld. Op 5 juli 2023 (de dag nadat van ons ooievaarsnest de jongen waren uitgevlogen) raasde zomerstorm Poly over ons land en in die storm sneuvelde dat andere ooievaarsnest. De nest'gastheer' doet verslag:

“Op dat moment waren de vier ooievaarsjongen alleen op het nest. Ze waren inmiddels groot genoeg om zelfstandig op het nest te zijn, terwijl hun ouders druk bezig waren om in de buurt te foerageren.

Eén van de vier ooievaarsjongen was op slag dood door de klap waarmee het nest omviel. De andere drie, waarvan twee redelijk groot en een derde wat kleiner, liepen verdwaasd door de tuin (zie foto).

We waren in shock. Wat moesten we doen? Allereerst natuurlijk proberen om de jonge ooievaars te redden. Van burens hadden we gehoord dat zij in het verleden ooievaars hadden opgevangen. Daar zijn ze liefdevol in een volière van voedsel voorzien. En wat ging het goed met de jonge ooievaars!

Het werd tijd voor vlieg oefeningen en om de wereld buiten de volière te verkennen. Eenmaal buiten gingen ze vrij snel naar de nok van het dak. Op een gegeven moment kon je rond de boerderij van de burens wel een stuk of tien ooievaars zien: de vijf ouders en jongen van hun eigen nest en de drie opgevangen stormslachtoffers. En (waarschijnlijk) ook hun ouders. Op de foto is te zien dat er nu een stevig nieuw ooievaarsnest staat waarop gelukkig ook alweer door het vertrouwde ouderpaar wordt gebroed.”

terug

